

УДК 338.2

УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС: НАСЛІДКИ, ЗАВДАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сироветник І. – ст.1 курсу, гр.ПТБДвн-11

Науковий керівник – к.г.н., доцент Мартусенко І.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

В умовах кризової ситуації в системі європейської і світової безпеки, а також кризи євро простору, дослідження співпраці та міжнародних зв'язків України з країнами Європи в сучасних реаліях є вкрай актуальним. Науковий інтерес викликають сучасний стан європейської політики безпеки та перспективи євроінтеграційного розвитку України. Угода про асоціацію між ЄС та Україною була підписана 27 червня 2014 року головами держав або урядів Європейського Союзу та Президентом України Петром Порошенком у Брюсселі. 16 вересня 2014 року Угода про асоціацію була одночасно ратифікована Верховною Радою та Європейським парламентом. Угода про асоціацію є новаторським документом і першою угодою, що ґрунтується на політичній асоціації між ЄС та будь-якою з країн-учасниць Східного партнерства. Також ця Угода є безпрецедентною з точки зору свого обсягу (низки сфер, які вона охоплює) і глибини (детальності зобов'язань і часових рамок їх виконання).

Основні частини Угоди присвячені ключовим реформам, економічному відновленню

та зростанню, а також урядуванню та секторальній співпраці у сферах енергетики, транспорту, охорони довкілля, промисловості, соціального розвитку і соціального захисту, рівності прав, захисту споживачів, освіти, молоді та культури. Також Угода приділяє особливу увагу цінностям і принципам: демократії та верховенству права, повазі до прав людини та засадничих свобод, належному урядуванню, ринковій економіці та збалансованому розвитку [3].

Документ передбачає зміцнення співпраці у зовнішній та безпековій політиках, а також в енергетичній сфері. Він також містить у собі положення про глибоку та всеохопну зону вільної торгівлі. Вони йдуть набагато далі, ніж класичні угоди про вільну торгівлю, адже передбачають як взаємне відкриття ринків, так і стимуляцію конкурентоздатності та інші кроки, потрібні для досягнення відповідності стандартам Євросоюзу і торгівлі на ринках ЄС. Окрім того, в Угоді будуть відображені питання правосуддя, свободи і безпеки, а також положення про мобільність [2].

Таблиця 1

Основні складові Угоди про асоціацію між Україною та ЄС

№	Складові Угоди	Основні тези
1.	Цінності та принципи	Спільні цінності, зокрема, демократія та верховенство права, повага до прав та основоположних свобод людини, належне державне управління, ринкова економіка і сталий розвиток
2.	Зовнішня політика та політика безпеки	Поглиблена співпраця у сфері зовнішньої політики та політики безпеки з особливою увагою до регіональних проблем, питань зброї масового ураження, нерозповсюдження зброї та роззброєння, попередження конфліктів
3.	Глибока та Всеосяжна Зона Вільної Торгівлі	ГВЗВТ, яка виходить далеко за межі класичних зон вільної торгівлі та передбачає не лише взаємне відкриття ринків для більшості товарів і послуг, а й обов'язкові положення щодо поступового наближення до норм і стандартів ЄС у сфері торгівлі та суміжних галузей; обов'язкові до виконання положення пов'язаних з торгівлею енергетичних аспектів, у тому числі таких як інвестиції, транзит і транспортування
4.	Юстиція	Свобода й безпека, що спирається на план дій з лібералізації візового режиму, який охоплює питання верховенства права, захисту даних, міграції, боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму, незаконного обігу наркотиків, боротьби з організованою злочинністю і тероризмом
5.	Енергетика (у тому числі питання ядерної енергетики)	Питання безпеки постачання, поступової інтеграції енергоринків, енергоефективності, відновлюваних джерел енергії та ядерної безпеки
6.	Розширене співробітництво у 28 галузевих сферах	Транспорт, захист навколишнього середовища, співробітництво у питаннях промислової політики та підприємств, державні фінанси, макроекономічна стабільність, корпоративне право, банківська діяльність, страхування та інші фінансові послуги, інформаційне суспільство, інформаційні технології та телекомунікації, туризм, с/г і розвиток сільських районів, рибальство і управління морськими ресурсами, добувна промисловість, науково-технічна співпраця, співробітництво в космічній сфері, охорона здоров'я, освіта, навчання, співробітництво у сфері культури та аудіовізуальної політики
7.	Поступове наближення до законодавства ЄС	Співпраця з представниками громадянського суспільства, транскордонне і регіональне спів-во на основі поступового наближення до законодавства ЄС, до міжнар. стандартів і норм.

Джерело: розроблено за інформацією: [Урядовий портал]. – режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=246581344.

Угода про асоціацію за своїм обсягом і тематичним охопленням є найбільшим міжнародно-правовим документом за всю історію України та найбільшим міжнародним договором з третьою країною, коли-небудь укладеним ЄС. Вона визначає якісно новий формат відносин між Україною та ЄС на принципах «політичної асоціації та економічної інтеграції» і слугує стратегічним орієнтиром системних соціально-економічних реформ в Україні. Передбачена Угодою поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі (ГВЗВТ) між Україною та ЄС визначатиме правову базу для вільного переміщення товарів, послуг, капіталів, частково робочої сили між Україною та ЄС, а також регуляторного наближення, спрямованого на поступове входження економіки України до спільного ринку ЄС [1, с. 526].

Основні складові Угоди: ця амбітна і новаторська Угода пропонує конкретний спосіб використання динаміки відносин між Україною та ЄС для підтримки ключових реформ, відновлення і зростання економіки, здійснення державного управління та галузевого співробітництва у більш ніж 30 сферах, таких як енергетика, транспорт, захист

навколишнього середовища, співпраця у сфері промисловості та малого і середнього бізнесу, соціальний розвиток і захист, рівноправ'я, захист прав споживачів, освіта, навчання і молодіжна політика, а також культурне співробітництво (табл. 1). Водночас Угода не є кінцевою метою співробітництва України з Європейським Союзом, а являє собою лише необхідний інструментарій наближення до ЄС.

Угода сприятиме та пропонує спосіб використання динаміки відносин між Україною та ЄС з особливою увагою до підтримки основних реформ, відновлення і зростання економіки, здійснення державного управління і галузевої співпраці. Визначає порядок денний реформ в Україні, який спирається на комплексну програму наближення українського законодавства до законодавства ЄС, що буде орієнтиром для всіх партнерів України у роботі та наданні підтримки. Переговори щодо Угоди про асоціацію проводилися у поєднанні з іншими питаннями. Так допомога ЄС Україні пов'язана з порядком денним реформ, що є результатом переговорів. Зокрема, важливою у цьому контексті є програма Всеохоплюючого інституційного розвитку.

Література

1. Мартусенко І.В., Погрішук Б.В. Регіональна економіка: Підручник / І.В. Мартусенко, Б.В. Погрішук. – Тернопіль: Крок, 2015. – 626 с.
2. Мартусенко І.В. Збереження суверенного статусу України в умовах сучасних глобалізаційних процесів / Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 8. – С. 210-214. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-8-2015.pdf>.
3. Представництво ЄС в Україні / Європарламент підтримав пропозицію щодо зниження митних зборів для українського імпорту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/all_news/news/2014/2014_04_03_01_uk.htm. – 03. 04. 2014.

УДК 339.137.2:339.94

КОНКУРЕНЦІЯ: ЇЇ СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Перепеляк Л. – ст. 3 курсу, гр. ЕППвн-31

Науковий керівник – к.е.н., доцент Харчук С.А.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Враховуючи особливості розвитку ринкових відносин в Україні актуальним стає вивчення конкуренції як економічної категорії та дослідження шляхів підвищення її в умовах активізації глобалізаційних процесів.

Значне існування кількості різних наукових думок щодо дослідження еволюції поглядів на конкуренцію, оскільки саме таким шляхом можна систематизувати рекомендації щодо підвищення рівня конкурентоспроможності в умовах глобалізації.

У наукових працях І. Ансоффа та М. Портера закладено теоретичні основи щодо розуміння понять «конкуренція», «конкурентоспроможність», «конкурентні переваги», їх взаємозв'язок та вплив на процеси планування та стратегічного управління підприємством. У роботах М. Портера також детально досліджено конкуренцію як економічну категорію, її форми та шляхи підвищення. Вище названі науковці по праву вважаються корифеями у теорії конкуренції [1,4].

Й. Шумпетер також здійснив суттєвий вклад у розвиток теорії конкуренції, визначивши, що досконала конкуренція для суспільства – це стимул для мінімізації витрат і максимального наближення

оплати праці до її граничної продуктивності. Ефективна конкуренція, за Шумпетером, можлива тільки за умов економічної динаміки. Цей стан забезпечується якісно новим рівнем виробництва, що базується на безперервному запровадженні нововведень, новаторстві на всіх рівнях технології, управління й організації виробництва, якості продукту, освоєння нових ринків збуту, сировини. Тобто ефективна конкуренція – це конкуренція нового типу, побудована на новаторстві [7].

Сучасні дослідники розвинули теоретичні підходи до визначення конкуренції та конкурентоспроможності як економічної категорії. Л. Л. Антоноук визначає, що конкурентні переваги економіки країни, її окремих галузей, підприємств та регіонів на глобальних ринках обумовлюють відповідно і темпи зростання виробництва та національну безпеку. Рівнем конкурентоспроможності визначаються й світогосподарські позиції країн [2].

На думку В. М. Гесця, конкурентоспроможність національної економіки спроможність країни виживати та розвиватися в «агресивному середовищі» світової економіки, тому її